

Nr 52.

Ankom till riksdagens kansli den 25 april 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare statsunderstöd till Norrbottens läns hushållningssällskap för inrättande av lantbruksskola.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 3 mars 1939 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 169, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till Bidrag till Norrbottens läns hushållningssällskap för inrättande av lantbruksskola för budgetåret 1939/40 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

1936 års riksdag (prop. nr 47; jordbruksutsk. utl. nr 58; skr. nr 227) har till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till Norrbottens läns hushållningssällskap för inrättande av lantbruksskola för budgetåret 1936/37 anvisat ett reservationsanslag av 225,000 kronor. Härefter har Kungl. Maj:t genom beslut den 30 juni 1938 ställt förenämnda anslag till lantbruksstyrelsens förfogande att användas för därmed avsett ändamål enligt föreskrifter, vilka Kungl. Maj:t ville framdeles meddela. Tillika har Kungl. Maj:t föreskrivit, att vid utlämnande av lån från ifrågavarande anslag skulle inrättas en av lantbruksstyrelsen förvaltd diversemedelsfond, benämnd Norrbottens läns lantbruksskolefond, att å denna fond skulle såsom tillgång uppföras ett belopp, motsvarande det lån som utginge från anslaget, samt att, därest utlämnat lån återbetalades, det återbetalade beloppet skulle över diversemedelsfonden tillgodoföras riksstatens inkomsttitel »Övriga diverse inkomster».

Norrbottens läns hushållningssällskap har sedermera anhållit om anvisandet av ytterligare 104,000 kronor för ändamålet.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»Rörande förevarande framställning torde jag först få erinra att, sedan 1936 års lantbruksundervisningskommitté den 6 oktober 1937 avgivit betänkande med förslag angående den fasta lantbruksundervisningens ordnande (stat. off. utr. 1937: 33) och förslaget undergått överarbetning inom jordbruksdepartementet, Kungl. Maj:t på min föredragning den 3 februari 1939 beslutat proposition till riksdagen angående den lägre lantbruksundervisningens ordnande (prop. nr 109/1939). Jag yttrade därvid beträffande

frågan, i vad mån statsbidrag borde lämnas till nybyggnader för skolor av de av mig för framtiden förordade typerna, bland annat, att den materiella utrustningen vid många av de nuvarande skolorna vore mindre tillfredsställande, vilket syntes bero på att skolornas egna resurser och utgående ordsbidrag icke vore tillräckliga för genomförandet av nybyggnader i erforderlig utsträckning, och att, därest en ändring härutinnan skulle kunna genomföras, det vore nödvändigt, att staten bisprunge skolorna. I anslutning till det av kommittén framlagda förslaget framhöll jag emellertid, att bidrag endast borde lämnas till nybyggnader för lantmänna- och lantbruksskolor, men att bidrag icke torde böra ifrågakomma för nybyggnad vid lantbruksskola. Skolbyggnaderna vid det sistnämnda slaget skolor torde nämligen, framhöll jag, ingå som en del av de för skoljordbrukets drift erforderliga byggnaderna, och kostnaderna för desamma borde sålunda skäligen kunna bäras av jordbruket.

Den skedda medelsanvisningen för byggnader vid en lantbruksskola i Norrbottens län har betraktats som ett undantag från redan tidigare tillämpad praxis, betingat av särskilda förhållanden. Såsom framgår av den i det föregående lämnade redogörelsen, yttrade föredragande departementschefen vid avlåtandet av propositionen nr 47/1936, att staten ej plägade anvisa medel till dylika kostnader, men att med hänsyn till betydelsen av att en lantbruksskola komme till stånd i Norrbottens län ett undantag borde göras i detta fall. Jag vill även erinra om att jordbruksutskottet vid 1936 års riksdag i sitt utlåtande i anledning av sistnämnda proposition (utl. nr 58) uttalat, att utskottet visserligen funne det av principiella skäl betänkligt att statsbidrag lämnades till inrättande av en lantbruksskola, men att utskottet med hänsyn till de särskilda förhållanden, som i olika avseenden vore rådande inom Norrbottens län, icke ville motsätta sig att för detta län härutinnan gjordes undantag.

Av vad som förekommit torde framgå, att den ifrågasatta lantbruksskolan icke lär komma till stånd utan att ytterligare statsunderstöd lämnas. Ehuru jag finner det anmärkningsvärt, att hushållningssällskapets vid olika tillfällen företedda kostnadsberäkningar så avsevärt skilja sig från varandra, vill jag därför, med hänsyn till det starkt omvittnade behovet för orten av ifrågasatt skola, tillstyrka, att såsom ytterligare statsunderstöd till Norrbottens läns hushållningssällskap för inrättande av lantbruksskola ställes till förfogande ett belopp av högst 100,000 kronor. Jag förutsätter emellertid, att de besparingar, som kunna visa sig möjliga, vidtagas. Då detta statsunderstöd synes böra erhålla samma form, som tillämpats i fråga om det tidigare beviljade, torde det erforderliga beloppet sålunda böra tillhandahållas hushållningssällskapet såsom stående räntefritt lån mot in-tecknings-säkerhet och återbetalningsskyldighet i händelse av skolans nedläggande. För ändamålet torde böra anvisas ett anslag å nämnda belopp, 100,000 kronor, under riksstatens nionde huvudtitel. Enligt gällande bestämmelser äger Kungl. Maj:t medgiva, att vid utgången av innevarande budgetår kvarstående behållning å det för budgetåret 1936/37 anvisade reservationsanslaget för

samma ändamål må användas även under nästa budgetår, varigenom möjliggöres att nämnda behållning kan omföras till det anslag om vars anvisande förslag nu framlägges.»

I sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 58 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag till Norrbottens läns hushållningssällskap för inrättande av lantbruksskola anförde jordbruksutskottet vid 1936 års riksdag, att utskottet visserligen funne det av principiella skäl betänkligt att statsbidrag lämnades till inrättande av en lantbruksskola, men att utskottet med hänsyn till de särskilda förhållanden, som i olika avseenden vore rådande inom Norrbottens län, icke ville motsätta sig att för detta län härutinnan gjordes undantag. Utredningen i ärendet torde giva vid handen, att den ifrågasatta lantbruksskolan icke lärer komma till stånd utan att ytterligare statsunderstöd lämnas. I likhet med departementschefen finner utskottet det anmärkningsvärt, att hushållningssällskapets vid olika tillfällen föredetta kostnadsberäkningar så avsevärt skilja sig från varandra. Med hänsyn till behovet för orten av ifrågavarande skola anser sig utskottet likväl kunna biträda Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Utskottet.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Norrbottens läns hushållningssällskap för inrättande av lantbruksskola* för budgetåret 1939/40 under nionde huvudtiteln anvisa ett *reservationsanslag* av 100,000 kronor.

Stockholm den 25 april 1939.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Carl Eriksson, Granath, Tjällgren, Alfred Andersson, Gabrielsson, Hansson, von Stockenström* och *Beck-Friis* samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Björnlunda, *Uddenberg, Hedlund* i Häste, *Olsson* i Rödningsberg, *Andersson* i Löbbo, *Carlström, Casenberg* och *Pettersson* i Rosta.
